

FIȘA DISCIPLINEI 2022-2023

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Arhitectură și Urbanism
1.3 Departamentul	Arhitectură
1.4 Domeniul de studii	Arhitectură
1.5 Ciclul de studii	Licență + Master integrat
1.6 Programul de studii / Calificarea	Arhitectură
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	74.30

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ARHITECTURĂ COMPARATĂ		
2.2 Titularul de curs	Conf.dr.habil.arh. Dan-Ionuț Julean – ionut.julean@arch.utcluj.ro		
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect	-		
2.4 Anul de studiu	V	2.5 Semestrul	2
		2.6 Tipul de evaluare	colocviu
2.7 Regimul disciplinei	Categoria formativă		DC
	Opționalitate		DA

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care:	3.2 Curs	2	3.3 Seminar	-	3.3 Laborator	-	3.3 Proiect	-
3.4 Număr de ore pe semestru	28	din care:	3.5 Curs	28	3.6 Seminar	-	3.6 Laborator	-	3.6 Proiect	-
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru:										
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe										2
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren										8
(c) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri / machetă										12
(d) Tutoriat										0
(e) Examinări										0
(f) Alte activități										0
3.8 Total ore studiu individual (suma (3.7(a))...3.7(f)))					22					
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)					50					
3.10 Numărul de credite					2					

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	nu este cazul
4.2 de competențe	cunoștințe generale de istorie și civilizație, istoria artei și arhitecturii

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Prezența la curs este obligatorie în proporție de minim 50%. Absentismul peste limita de 50% atrage după sine recontractarea disciplinei în anul universitar următor. (conform HC FAU nr. 2/14.07.2022) Atenția, implicarea și participarea activă pot influența pozitiv evaluarea finală, conform celor precizate la punctul 10 „Evaluare”.</i>
--------------------------------	---

5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului / proiectului	-
---	---

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>Prin parcurgerea disciplinei, studenții dobândesc cunoștințe, abilități și competențe în următoarele grupe, cf. HG 469/2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a) capacitatea de a concepe proiecte arhitecturale care să corespundă atât cerințelor estetice, cât și cerințelor tehnice; - b) cunoștințe corespunzătoare despre istoria și teoriile arhitecturii, precum și despre arte, tehnologii și științe umane conexe; - c) cunoștințe despre arte frumoase ca factori ce pot influența calitatea conceperii proiectelor arhitecturale; - e) capacitatea de a înțelege relațiile dintre oameni și creațiile arhitecturale, pe de o parte, și creațiile arhitecturale și mediul lor, pe de altă parte, precum și capacitatea de a înțelege necesitatea de a armoniza creațiile arhitecturale și spațiile în funcție de necesitățile și scara umană - g) înțelegerea metodelor de cercetare și de pregătire a proiectului de construcție
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - deschidere către învățarea pe tot parcursul vieții; - înțelegerea naturii transdisciplinare a arhitecturii; - dezvoltarea unei viziuni complexe asupra istoriei, teoriei și modului de interpretare a arhitecturii / formelor arhitecturale universale; - dezvoltarea unui filtru profesional personal, cultural și valoric; - abilități de comunicare pe cale orală și scrisă;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- dezvoltarea de competențe și cunoștințe specifice și complementare profesiei de arhitect, prin înțelegerea fenomenului și demersului arhitectural universal, raportat la elemente de cultură și civilizație
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - asimilarea cunoștințelor teoretice legate de comparatismul arhitectural; - explicarea unor forme de manifestare, expresie și reprezentare a instanțelor artistice-arhitecturale, urmând o hermeneutică comparatistă; - dezvoltarea abilității de a descrie, explica și / sau realiza, în general, comparații între perioade, stiluri, obiecte de arhitectură etc., după aspecte legate de materiale și tehnici de construcție, forme arhitecturale, elemente de limbaj / expresie artistică, tipuri de program, relații „cauză - efect” etc., accentuând componenta hermeneutică, ca parte a procesului de interpretare a arhitecturii, urmând metoda comparatistă; - dezvoltarea abilității de a formula raționamente în analiza morfologică a unor clădiri; - deschiderea unei perspective complexe, din punct de vedere arhitectural, asupra contextului evoluției civilizației și societății de-a lungul secolelor.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
MODULUL I – Teoria demersului comparatist în arhitectură			
CURS 1. Premisele studierii arhitecturii comparate <ul style="list-style-type: none"> - explicarea scopului cursului în contextul studierii istoriei arhitecturii universale (anii de studiu I-IV) - explicarea sensului și a utilității comparatismului ca metodă de cercetare în arhitectură - prezentarea principalelor teme ale cursului - prezentarea unei cronologii „paralele” succinte a arhitecturii 	2		

<p>universale (dialog, implicarea studenților în stabilirea unor repere temporale, cauzale și simbolice), având în vedere faptul că studiul comparat al arhitecturilor trebuie să fie precedat (logic) de studierea cronologică și tipologică a arhitecturii universale</p>			
<p>CURS 2. Sursele comparatismului în arhitectură</p> <ul style="list-style-type: none"> - explicarea conceptului de literatură universală și comparată - de la comparatism literar la arhitectură comparată; obiectul comparatismului în arhitectură îl constituie până la urmă raporturile dintre diferitele arhitecturi „particulare” („locale”, „zonale”, „naționale”) - obiectivele „graduale” ale comparatismului în arhitectură: <ul style="list-style-type: none"> o evitarea simplei comparații (de unde și denumirea „eronată”) care nu poate conduce decât la un studiu paralelogic o stabilirea unor factori, relații, surse, influențe (directe ori indirecte), a unor forme de paralelism sau simultaneități (prin analogii, concordanțe, influențe), între cel puțin două arhitecturi, care nu se rezumă la sursa creației și la particularitățile ei factuale (evidente) o evidențierea elementelor de genază, înrudire, filiație, influență, dependență, asemănare sau analogie, <i>prin stabilirea de constante</i> (aspecte de regularitate și stabilitate) sau <i>trăsături originale</i> (specifice, „naționale”) de limbaj sau expresie arhitecturală (forme, tipologii, volume, planimetrării etc.), valorice, simbolice, imagistice sau chiar hermeneutice (semantică arhitecturală) - precursori ai comparatismului în arhitectură, în general și în România: Gheorghe Curinschi-Vorona, Gheorghe Balș, Nicolae Ghika-Budești 	2	<p>expunere însoțită de proiecții foto / audio-video; discuții / dezbateri – tehnica discursului argumentativ</p> <p>suport de curs în variantă digitală transmis pe platforma Microsoft Teams</p>	<p>se mizează pe participarea activă directă și implicată a studenților prezentarea și discutarea de concepte, imagini, planuri, secțiuni, desene utilizarea permanentă a video-proiectorului</p>
<p>CURS 3 – 8. Principalele categorii ale comparatismului în arhitectură (6 cursuri de câte 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea și discutarea (prin participare activă a studenților), cu exemplificări punctuale, a principalelor categorii ale comparatismului de care uzitează <i>demersul comparatist în arhitectură</i>, statutând caracterul acestuia de investigație istorică: <ul style="list-style-type: none"> o <i>sursele</i> (interne sau externe) – constituie originile unor arhitecturi, „genotipul” ca sursă a însușirilor înăscute (sau „genetice”), a identității unor arhitecturi o <i>influențele</i> – acțiuni care au intervenit asupra unor arhitecturi deja constituite, din partea altor arhitecturi sau datorită unor diverși factori de mediu social-cultural-economic-geografic; se analizează în funcție de relația dintre emițător și receptor (arhitecturi, instanțe creatoare, școli etc.): <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>directe</i> – între emițător și receptor ▪ <i>indirecte</i> – printr-un <i>intermediar</i> (o altă arhitectură care a fost influențată, la rândul ei, direct, de către emitent) ▪ <i>active</i> – modelatoare, participative ▪ <i>pasive</i> – care individualizează, particularizează ▪ <i>spontane</i> ▪ <i>deliberate</i> o <i>paralelisme istorice și anistorice</i> – analogii tipologice, concordanțe sau alte forme ale „fenotipului” arhitectural, cu evoluție / dezvoltare sincronică (pentru arhitecturi contemporane, fără legătură între ele) sau asincronică (pentru arhitecturi distanțate cronologic, fără legătură între ele) 	12		

<ul style="list-style-type: none"> o <i>forme ale rezistenței față de influențe</i> – formele de rezistență ale unei arhitecturi se încadrează între două extreme: <i>orientarea spre tradiție (tradiționalism</i> – prin refuzul formelor noi), respectiv, <i>orientarea spre inovație (modernism</i> – receptivitatea „fără limită” față de nouitate, trend, înnoire) o <i>replica creatoare</i> – reprezintă o formă superioară a rezistenței unei arhitecturi față de influențe, promovând expresii particulare, forme individuale, chiar „naționale” (amprente autohtone, identitare, în arhitectură) o <i>zonele de interferență</i> – aspecte sau contexte (zone de contact între civilizații sau culturi) care au favorizat sinteze culturale semnificative, dând naștere unor valori excepționale o <i>„motivele”, respectiv circulația „motiveilor”</i> – tema fundamentală a comparatismului, abordând „genotipul” și „fenotipul” arhitecturilor comparate, relațiile de contact și determinare, formele și mijloacele de expresie (soluții planimetrice, soluții constructive, principii structurale, scheme / soluții funcționale, tipuri de program, elemente de plastică arhitecturală – elemente de vocabular stilistic și de registru decorativ) 			
MODULUL I I – Demersul comparatist în arhitectură (prin exemple)			
<p>CURS 9. Metodologia efectuării unei „comparații”</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea metodologiei efectuării unei „comparații”, urmând reperele teoriei comparatiste: <ul style="list-style-type: none"> o <i>numitorul sau denominatorul comun</i> (cel ce dă designarea unui lucru printr-un nume, sens, temă, motiv, gen etc. care îi exprimă starea, calitatea, utilitatea etc.), o <i>dominanta</i> (cea care situează arhitectura într-un sistem de referință, care îi conferă specificul – cronologie, formă, temă, sursă de inspirație), și o <i>elementul focalizator</i> (reperul comun – punct focalizator prin care este posibilă trecerea de la o arhitectură la alta) - se va exemplifica urmărind programe de arhitectură specifice: arhitectură militară, arhitectură rezidențială, arhitectură de cult, arhitectură a edificiilor publice de exemplu: <i>locuința -> fortificată -> turn (comparație donjon / culă)</i> 	2		
<p>CURS 10-11. Studii de caz (2 cursuri de câte 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - se va exemplifica demersul comparatist prin studii de caz concrete, inclusiv cu prezentarea și discutarea unor studii de caz propuse de către studenți (ca participare activă) 	4		
MODULUL I I I – Demersul comparatist ca mijloc de analiză, creație sau cercetare științifică			
<p>CURS 12. Morfologia unei arhitecturi</p> <ul style="list-style-type: none"> - cursul prezintă metodologia (forme, etape, instrumente) prin care se pot stabili originile (datate, posibil autor etc.) și etapele de realizare și transformare ale unui obiect de arhitectură (aparent anonim, mai mult sau mai puțin cercetat), prin comparatism arhitectural și investigație tip „cauză-efect”, urmărind surse, influențe, interferențe, paralelisme, analogii și / sau motive 	2		
<p>CURS 13. Arhitectura în literatură</p> <ul style="list-style-type: none"> - cursul dezvoltă ideea relației dintre arhitectură și literatură la nivel de proces (demers) creator (narațiune), procedee literare, formule comune (structuri, secvențe, imagini) - ca și clădirile, literatura se constituie din unități și tipare, între care se pot stabili legături, care permit transferul de 	2		

<p>informații, într-o continuă narațiune – o desfășurare <i>structurală</i> a unor <i>secvențe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - se prezintă teoria Sophiei Psarra despre „arhitectură și narațiune” („architecture and narrative” – este vorba despre geometria și configurarea clădirilor, privite ca relații structurale între părți și, respectiv, cu întregul, dar și de felul în care arhitectura, prin materiale și conținut, creează semnificații) - se prezintă o <i>serie de studii de caz</i>, privind modul în care discursul literar poate fi transpus <i>experimental</i> în arhitectură (metafore arhitecturale, elemente ale acțiunii, legături dintre personaje, secvențe etc., explorând spațiul, cronologia, intriga, tensiunea spirituală etc.) 			
<p>CURS 14. Arhitectura comparată – o concluzie</p> <ul style="list-style-type: none"> - cursul prezintă direcții privind realizarea lucrării de evaluare - după caz, se discută temele alese de fiecare student, pe parcursul semestrului, pentru redactarea unui eseu comparatist sau pentru realizarea unei machete, care să aibă în centru teme ale arhitecturii sau care să speculeze / exploreze relații posibile ale arhitecturii cu alte domenii 	2		
<p>Bibliografie recomandată:</p> <ul style="list-style-type: none"> - * JULEAN Dan-Ionuț. „Arhitectură comparată : curs opțional an V”, Facultatea de Arhitectură și Urbanism, U.T.C.-N. suport de curs în format digital, nepublicat; - CURINSCHI VORONA, Gheorghe. <i>Introducere în arhitectura comparată</i>. București: Editura Tehnică, 1991, cotă 464.042 (2 exemplare); <p>Alte titluri care pot fi consultate <i>opțional</i> în Biblioteca U.T.C.-N. (Observator):</p> <ul style="list-style-type: none"> - CURINSCHI VORONA, Gheorghe. <i>Istoria universală a arhitecturii ilustrată</i>. vol. 1. București: Editura Tehnică, 1976, cotă 226.149/1 (10 exemplare); - CURINSCHI VORONA, Gheorghe. <i>Istoria universală a arhitecturii ilustrată</i>. vol. 2. București: Editura Tehnică, 1982, cotă 226.149/2 (10 exemplare); - DRIMBA, Ovidiu. <i>Istoria culturii și civilizației</i>. Vol 1. București: București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1985, cotă 406.191 (1 exemplar); - DRIMBA, Ovidiu. <i>Istoria culturii și civilizației</i>. Vol 2. București: București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1987, cotă 386.339/2 (1 exemplar); - DRIMBA, Ovidiu. <i>Istoria culturii și civilizației</i>. Vol 3. București: București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1990, cotă 386.339/3 (15 exemplare); <p>Alte titluri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DRIMBA, Ovidiu. <i>Istoria culturii și civilizației</i>. București: Editura Saeculum I.O. si Vestala, 1997 (ediție nouă); - FLEMING, William. <i>Arte și idei</i>. Trad. Florin Ionescu, vol. I,II. București: Editura Meridiane, 1983; - FLETCHER, Banister, Sir. <i>A History of Architecture on the Comparative Method</i>. London: B.T. Batsford and New York: C. Scribner’s Sons, 1896; - HARBISON, Robert. <i>Travels in the History of Architecture</i>. London: Reaktion Books Ltd, 2009; - KOCH, Wilfried. <i>Baustilkunde : Das große Standardwerk zur europäischen Baukunst von der Antike bis zur Gegenwart</i>. München: Orbis Verlag, 1994; - MANSBRIDGE John. <i>Graphic History of Architecture</i>. Ediție retipărită. Santa Monica, CA: Hennessey & Ingalls, 1999 [1967]; 			
8.2 Seminar / laborator / proiect	Nr. ore	Metode de predare	Observații

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- *verbul „a corobora” este utilizat greșit!*
- disciplina presupune însușirea unor cunoștințe complementare formației de arhitect, care stimulează posibilitatea de realizare a unor conexiuni (suplimentare, chiar interdisciplinare) și observații, ca dovadă a unei adaptări facile în domeniul (specific) de desfășurare a activității profesionale

- prin caracterul ei, disciplina favorizează înțelegerea mecanismelor de investigare a surselor, de asimilare a influențelor și de conturare a morfologiei unei arhitecturi, contribuind, în definitiv, la conștientizarea procesului de creație arhitecturală și, prin asumarea unor experiențe, la realizarea unor arhitecturi originale sau, după caz, la restaurarea / reabilitarea formelor unor arhitecturi vechi.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs opțional	<ul style="list-style-type: none"> - redactarea unei lucrări scrise (tip eseu), cu o întindere de maxim trei formate A4, care să reflecte participarea la curs (prin înțelegerea, asimilarea și, respectiv, utilizarea unor noțiuni sau principii studiate) și capacitatea de a redacta obiectiv un text argumentativ, pe o temă la alegere, conexă sau anunțată în timpul cursului; - lucrarea se poate elabora și pe parcursul semestrului, după încheierea primului modul de curs, dar <i>predarea se va face la colocviu</i> <p>SAU</p> <ul style="list-style-type: none"> - o machetă rezultat al unui <i>experiment arhitectural-literar</i> (vezi cursul 13) Ose analizează calitatea plastică și expresivitatea machetei raportate la subiectul literar (rezumat) și, respectiv, la textul argumentativ de prezentare (1-2 paragrafe) 	<p>predarea unei lucrări scrise tip eseu academic argumentativ, cu structură adecvată</p> <p>SAU</p> <p>o machetă ca rezultat al unui experiment arhitectural-literar (însoțită de un text explicativ și fotografii ale machetei, pe maxim două formate A4);</p> <p>Notă: lucrările de evaluare se vor preda în cadrul colocviului</p>	<p><i>formulă de calcul:</i></p> <p>nota finală = 2 puncte redactare lucrare scrisă + 4 puncte prezentare argumentativă + 3 puncte studii de caz adecvate + 1 punct din oficiu = 10 puncte (nota zece)</p> <p>SAU</p> <p>nota finală = 4 puncte realizare machetă + 4 puncte prezentare argumentativă + 1 punct rezumat literar + 1 punct din oficiu = 10 puncte (nota zece)</p>
* se acordă puncte pentru participarea activă la curs, ceea ce înseamnă intervenții pertinente (tip întrebare, comentariu, observație etc.); cumularea a 10 (zece) astfel de puncte degrevează studentul respectiv de evaluarea finală (se acordă maxim 1 punct / curs => nota 10, din participarea activă la minim 10 cursuri)			
10.5 Seminar/Laborator /Proiect	-	-	-
10.6 Standard minim de performanță			
- obținerea unui punctaj final de 5 puncte = nota 5 (5/10, cinci din zece), la <i>evaluarea lucrării scrise sau a machetei</i>			

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
14.07.2022	Curs	Conf.dr.habil.arh. Dan-Ionuț Julean	
	Aplicații	-	

Data avizării în Consiliul Departamentului .....

27.09.2022

Director Departament Arhitectură
Prof.dr.arh. Virgil Ionel POP

Data aprobării în Consiliul Facultății .....

Decan
Conf.dr.arh. Dragoș Șerban Ion ȚIGĂNAȘ

